

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA 's-GRAVENHAGE

**Directoraat-generaal
Energie, Telecom &
Mededinging**

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Datum 7 oktober 2014
Betreft Beantwoording vragen over duurzame energie in Caribisch Nederland

Ons kenmerk
DGETM / 14155360

Uw kenmerk
2014Z15513

Geachte Voorzitter,

Hierbij ontvangt u de antwoorden op de schriftelijke vragen van de leden Van Laar (PvdA) en Bosman (VVD) aan de ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Economische Zaken over duurzame energie in Caribisch Nederland.

1

Kent u de berichten 'Uitstel voor thermische energie Saba' en 'St. Maarten publiceert ambitieus energiebeleid'?¹

Antwoord
Ja.

2

Deelt u de mening dat investeren in duurzame energie in het Caribisch gebied – mede vanwege de hoge energieprijzen – van groot belang is en dat duurzame energie op lange termijn kan leiden tot meer welvaart (lagere energieprijzen, inkomsten uit export) en een duurzame economie? Zo ja, welke acties verbindt u hieraan? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Ja, wij delen deze mening. Om investeringen in duurzame energie te bevorderen treft het kabinet meerdere maatregelen. Een directe ondersteuning van duurzame energie vormen de voorgenomen subsidies aan de elektriciteitsbedrijven van Saba en Sint Eustatius om grootschalige introductie van duurzame energie in 2015 mogelijk te maken. Naar verwachting zal daardoor het aandeel duurzame energie van nul tot 35 à 40% procent stijgen binnen anderhalf jaar. Tevens zullen deze bedrijven daardoor niet langer verliesgevend zijn, zonder dat de elektriciteits-tarieven verhoogd behoeven te worden. Op Bonaire is overigens dankzij het centrale windmolenpark circa 35% van de elektriciteit al duurzaam.

---

¹ Amigoe, 8 september 2014, Caribischnetwerk.nl, 8 september 2014

Daarnaast is het Wetsvoorstel voor Drinkwater en Elektriciteit in Caribisch Nederland in voorbereiding. Hierin wordt voorgesteld dat afnemers ook door middel van eigen opwekking (zonnepanelen) in hun elektriciteitsbehoefte mogen voorzien. Nu is het in Caribisch Nederland namelijk verboden om klant van het elektriciteitsbedrijf te zijn en tegelijkertijd zelf elektriciteit op te wekken met bijvoorbeeld een zonnepaneel. Aan deze onwenselijke situatie wordt een einde gemaakt via het wetsvoorstel.

3

Heeft u over uw voorlopig besluit om af te zien van geothermie op Saba overleg gevoerd met het lokaal bestuur van Saba? En met de omliggende eilanden? Zo ja, welk standpunt namen de verschillende besturen in? Zo nee, waarom niet en bent u bereid dit alsnog te doen?

Antwoord

Het elektriciteitsbedrijf van Saba heeft de toezegging voor bovengenoemde subsidie voor investering in duurzame energie eind 2013 gekregen. Het elektriciteitsbedrijf kan het type duurzame energie dat hiermee gerealiseerd wordt zelf kiezen. In overleg met het lokaal bestuur is erop gewezen dat een verkennend onderzoek naar geothermie ook een mogelijke besteding van deze subsidie is. Hierbij kwam ter sprake dat als onderzoek uitwijst dat er inderdaad economisch winbare potentie van geothermie is, het dan meerdere jaren zal duren voordat een geothermie-installatie operationeel zal zijn. In de tussentijd zou het bedrijf een verlies blijven lijden van circa 1,5 mln. euro per jaar, of de tarieven drastisch moeten verhogen. Hierop heeft het bestuur te kennen gegeven dat men de voorkeur heeft om nu in wind- of zonne-energie te investeren, omdat deze installaties binnen anderhalf jaar operationeel kunnen zijn, en het bedrijf daardoor snel uit de rode cijfers kan komen. Overigens is door de minister van Economische Zaken toegezegd de verliezen over 2014 af te dekken, maar voor afdekking van verliezen over meerdere jaren zijn op de begroting van het ministerie van Economische Zaken geen middelen beschikbaar.

4

Bent u bereid om samen met Saba, Sint Eustatius, Sint Maarten en andere eilanden in de regio alsnog de haalbaarheid van geothermie op Saba te onderzoeken en daarbij ook een evenwichtige kosten- en opbrengstenverdeling te betrekken?

Antwoord

In overleg met het bestuur van Saba ligt nu de prioriteit bij het realiseren van een aanzienlijk aandeel duurzame opwekking op korte termijn. Hierdoor kan worden voorkomen dat het onlangs verzelfstandigde elektriciteitsbedrijf van Saba het elektriciteitsstarief voor consumenten drastisch moet verhogen. Voorts moet opgemerkt worden dat het kabinet geen enkele partij iets in de weg legt om geothermie in de Caribben op te zetten.

Mocht na onderzoek blijken dat een geothermiec centrale haalbaar is, dan zal naar verwachting circa 90% van de elektriciteit geëxporteerd worden naar onder andere het land Sint Maarten. Bij een evenwichtige kostenverdeling zou hier rekening mee gehouden moeten worden.

5

Heeft u kennisgenomen van de ambitieuze groene energie-strategie van Sint Maarten? Deelt u de mening dat het tijd wordt dat de regering – samen met de lokale overheden – ook voor Caribisch Nederland eenzelfde ambitie op het terrein van duurzame energie aan de dag legt?

Antwoord

Wij hebben kennisgenomen van de ambitieuze groene energie-strategie van Sint Maarten. Zoals in bovenstaande antwoorden is beschreven, heeft het kabinet een aanzienlijke en tegelijkertijd realistische ambitie op het terrein van duurzame energie voor Caribisch Nederland. Met bovenbedoelde investeringen in zonne- en/of windenergie moet het voor Saba en Sint Eustatius eveneens mogelijk zijn om in 2016 ten minste 35% duurzame elektriciteit te genereren.

(w.g.)
H.G.J. Kamp
Minister van Economische Zaken

(w.g.)
dr. R.H.A. Plasterk
Minister van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties